

Udviklingen i de to parters flådestyrker har kvalitativt været til ugunst for NATO i de senere år.

Også Warszawapagtlandenes flyaktivitet i Østersøen har været stigende. Det kan således i den forbindelse nævnes, at der nu gennemføres næsten daglige flyvninger over Østersøen omkring Bornholm, og at der ofte finder flyvninger sted kun få minutters flyvetid fra dansk territorium.

Til orientering vedlægges følgende aktstykker:

- ✓ 1. Forsvarets efterretningstjenestes skrivelse af 23. oktober 1975 (HEMMELIG)
- ✓ 2. Forsvarsministerens besvarelse af forsvarsudvalgets spørgsmål nr. 19, 21 og 22.
- ✓ 3. P. II's notits af 23. januar 1976 m. bilag (udkast til adgangsordning erstattet af anordningen af 27. februar 1976).

Uden bilag er nærværende notits uklassificeret.

Den 11. marts 1976.

O. Brix Andersen

OBI(JA)/jd
17.3.76

Ligesom de langvarige forhandlinger under såvel sikkerheds- og samarbejdskonferencen som under MBFR-samtalerne har den seneste tids offentlige debat om den østlige øvelses- og overvågningsaktivitet utvivlsomt tjent et nyttigt formål og måske endog været nødvendig for at skabe en bredere forståelse for visse grundlæggende kendsgerninger bag øst-vest forholdet og afspændingsbestræbelserne.

Erfaringen har desværre vist en tendens i dansk presse til kun sporadisk og da i sensationel form at kommentere de militære aspekter af øst-vest forholdet. Dette synes ikke mindst tilfældet for så vidt angår den østlige aktivitet i Østersøen og de danske farvande, som jo ikke er noget nyt fænomen, men har været i stadig udvikling i en længere årrække. Dette er offentligheden imidlertid ikke blevet gjort bekendt med i tilstrækkeligt omfang. Den har derfor heller ikke for nu været

000229

klar over, at situationen efterhånden frembyder alvorlige varslings- og suveranitetshøvedelsesproblemer. I disse forhold ligger formentlig baggrunden for den sensationsprægede omtale, denne aktivitet nu bliver til del.

Der sker næppe større skade herved i øst-vest forholdet. Tværtimod kan man vel have lov at håbe, at den kraftige reaktion i den danske offentlighed - som østlandene erfaringsmæssigt ikke er ufølsom overfor - kan føre til en vis indskrænkning af den østlige aktivitet. Herom vil forsvarrets efterretningstjeneste måske med tiden kunne sige noget nærmere. Det må være oplagt, at en eventuel positiv udvikling i så henseende lige så vel som den hidtidige negative må bringes til offentlighedens kendskab.

Alligevel må det forekomme mindre heldigt - også for billedet af Danmark udadtil - at vurderinger af udviklingen inden for øst-vest forholdets politiske og militære dimensioner kun sjældent foretages i danske massemedier og da i den ovenfor beskrevne form.

Dette rejser efter min mening spørgsmålet om en kontinuerlig, saglig og lidenskabsløs information af offentligheden om visse elementære sikkerhedspolitiske problemstillinger. Havde offentligheden hen ad vejen igennem de sidste 10-15 år været holdt løbende orienteret - og dette må i et vist omfang være de skiftende regerings ansvar - om styrkeforholdet mellem øst og vest, om betydningen heraf i fredstid, om den militære udvikling i Østerseen, om de problemer, denne udvikling skaber for Danmark og om de mulige forklaringer på østlige styrkeopbygning etc., var reaktionen næppe blevet så stærk, som tilfældet har været.

Ved overvejelserne om, hvad der kan gøres for at medvirke til en mere afbalanceret debat om sikkerhedspolitiske forhold, melder sig flere muligheder:

- 1) At sikkerhedsproblemerne i højere grad, end tilfældet hidtil har været, inddrages i de udenrigspolitiske redegørelser.
- 2) At udenrigsministeriet i samarbejde med forsvarsmyndighederne udarbejder en kortfattet årlig oversigt om den sikkerhedspolitiske situation som den tegner sig for Danmark, herunder trusselsvurderingen, som kan debatteres i regeringen og folketinget og/eller i resuméform gives pressen.

X

1) At den permanente krisestyringsgruppe, som er under oprettelse får mandat til en løbende sikkerhedspolitisk studievirksomhed, der resulterer i periodiske beretninger, som igen drøftes i regeringen og i egnet form stilles til rådighed for offentligheden.

Derimod skønnes der i den nuværende situation ikke behov for, at ministrene i videre omfang, end det allerede har været tilfældet, deltager i debatten om østlige aktiviteter nær dansk område, idet dette må befrygtes at kunne bære yderligere ved til et bål, som allerede brænder vel lystigt.

P-afdelingen, den 17. marts 1976.

(i b.)

Erning - se min
indberetning af 14/3-76

h. b.